

Igor Vuković*

Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu

ODUZIMANJE IMOVINE PROISTEKLE IZ KRIVIČNOG DELA – EVROPSKI OKVIR I SRPSKO ZAKONODAVSTVO

Apstrakt: Donošenjem Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela 2008. godine, u srpsko krivično pravo uvedeno je tzv. prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim delom. Ovo oduzimanje primenjuje se u pogledu onih plodova kriminalne aktivnosti kod kojih nije moguće neposredno dokazati da su pribavljeni krivičnim delom, ali gde postoji očigledna nesrazmera imovine okrivljenog i njegovih zakonitih prihoda. Prošireno oduzimanje postoji u različitim formama u evropskom zakonodavstvu. Od naročito je značaja Direktiva o zamrzavanju i oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim delima u Evropskoj uniji. Međutim, i pored unošenja proširenog oduzimanja u mnoga evropska zakonodavstva, ono je istovremeno praćeno brojnim prigovorima. Autor razmatra najznačajnije prigovore koji se upućuje proširenom oduzimanju u srpskoj i uporednoj literaturi, ukazujući da će i pored brojnih kritika kriminalno-politička potreba nalagati da ovaj institut zadrži svoje mesto u savremenom zakonodavstvu.

Ključne reči: prošireno oduzimanje, pretpostavka nevinosti, teret dokazivanja.

---

* vanredni profesor, igorvu@ius.bg.ac.rs. Ovaj članak je nastao kao rezultat rada na Projektu br. 179051 „Kaznena reakcija u Srbiji kao ključni element pravne države“, koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Igor Vuković

Faculty of Law, University of Belgrade

EXTENDED CONFISCATION OF THE PROCEEDS
OF CRIME – EUROPEAN FRAMEWORK
AND SERBIAN LEGISLATION

SUMMARY

With the adoption of the Law on Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime in 2008, so called extended confiscation was introduced in the Serbian criminal law. This form of forfeiture shall be applied with respect to those fruits of criminal activity, where it is not possible to directly demonstrate that the property in question has derived from criminal conduct, but where obvious disproportion between the assets of the accused and his lawful income is present. Extended confiscation exists in different forms in European legislation. Of particular significance is the Directive on the freezing and confiscation of instrumentalities and proceeds of crime in the European Union. However, despite introduction of extended confiscation in many European countries, it is also accompanied by a number of objections. The author discusses the major complaints referring to extended confiscation in Serbian and comparative literature, noting that despite numerous criticisms criminal-political need to impose similar form of confiscation shall secure its place in modern legislation.

Key words: extended confiscation, presumption of innocence, the burden of proof.

Igor Vuletić*

Pravni fakultet, Sveučilište J. J. Štrosmajera u Osijeku

SPOLNI ODNOSAЈ BEZ PRISTANKA U HRVATSKOM KAZNENOM PRAVU

Apstrakt: *Spolni odnošaj bez pristanka je novo kazneno djelo u hrvatskom kaznenom pravu, uvedeno Kaznenim zakonom koji je donesen 2011., a stupio na snagu 2013. godine. Ovo kazneno djelo u sebi objedinjuje više ranijih kaznenih djela, ali ide i korak dalje pa u hrvatsko kazneno pravo uvodi nove, kontroverzne koncepte poput prijevernog spolnog odnošaja bez pristanka te nehajnog spolnog odnošaja bez pristanka. U ovom radu, autor će analizirati zakonsko uređenje novog kaznenog djela te će se osvrnuti na spomenute novine i dati svoje kritičko mišljenje, uzimajući pritom u obzir relevantne slučajeve iz hrvatske sudske prakse.*

Ključne riječi: *silovanje, spolni odnošaj, namjera, nehaj, zabluda, prijevera, sila, prijetnja, zlouporaba, posredno počiniteljstvo*

---

* docent, ivuletic@pravos.hr

Dr. sc. Igor Vuletić
Faculty of Law, University of Osijek

NON-CONSENSUAL SEXUAL INTERCOURSE IN CROATIAN CRIMINAL LAW

SUMMARY

Non-consensual sexual intercourse is a new criminal offence in Croatian criminal law, introduced by new Criminal Code, which was adopted in 2011 and started to apply at the beginning of 2013. This criminal offence combines different offences from the old Criminal Code, but also moves one step further by introducing new and controversial concepts such as sexual intercourse by deception and negligent sexual intercourse. These concepts are new to the Croatian criminal law. In this paper the author will analyse legislative structure of this new criminal offence and he will also give his critical overview. He will take into consideration relevant cases from Croatian case-law.

Key words: Rape, sexual intercourse, intent, negligence, error, deception, force, threat, misuse, indirect perpetration.

Katja Eman^{*}

Faculty of Criminal Justice and Security, University of Maribor

WATER CRIMES – A CONTEMPORARY (SECURITY) ISSUE

Abstract: A scarcity of clean drinking water resources is becoming one of the crucial problems of the 21st Century. Human race is dependent on water, because we not only drink it and need it for our survival, but it is also used for energy production, in the industrial production and in farming. Nowadays, despite the fact that we are living on a 'blue planet', the amounts of freshwater is decreasing, therefore its preservation is so much more important. What is more, any form of pollution or theft or other illegal activity against the water resources is thereby so much serious form of crime. In case of any violation of water protection legislation we talk about crimes against water. The purpose of this paper is to discuss about water crimes as a contemporary (security) issue and to focus on the situation in Slovenia and compare it with the situation in Serbia. Both countries are very rich with water resources and therefore possible targets of foreign (beverage) companies that need water for their functioning. In the conclusion the most important findings about the jeopardized drinking water resources with it related challenges are discussed.

Key words: water, environment, pollution, crime.

---

* Assistant Professor, katja.eman@fvv.uni-mb.si

Katja Eman

Fakultet za studije bezbednosti, Univerzitet u Mariboru

KRIVIČNA DELA U VEZI SA VODNIM RESURSIMA – JEDNO SAVREMENO (BEZBEDNOSNO) PITANJE

REZIME

Oskudica resursa čiste pijaće vode postaje jedan od presudnih problema XXI veka. Ljudski rod zavisi od vode, jer mi ne samo da je pijemo i da nam je neophodna za opstanak, već je i koristimo za proizvodnju energije, u industrijskoj proizvodnji i zemljoradnji. Danas, uprkos činjenici da živimo na „plavoj planeti”, količina slatkih voda opada, pa je njeno očuvanje tim značajnije. Otuda je svaki oblik zagađenja, krađe ili druge zabranjene aktivnosti u odnosu na vodne resurse ozbiljan vid zločina. Cilj ovog rada je da razmotri krivična dela u odnosu na vodne resurse kao savremeno pitanje bezbednosti, usredsređujući se na situaciju u Sloveniji i poredeći je sa situacijom u Srbiji. Obe zemlje su veoma bogate vodnim resursima i otuda moguće mete stranih kompanija koje proizvode napitke i kojima je za njihovo delovanje neophodna voda. U zaključku se razmatraju najvažnija otkrića i odgovarajući izazovi u pogledu ugroženih resursa pijaće vode.

Ključne reči: voda, životna sredina, zagađenje, zločin

Milana Ljubičić*

Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

KARAKTERISTIKE LICA SMJEŠTENIH U SPECIJALNU ZATVORSKU BOLNICU U BEOGRADU

Apstrakt: U ovom radu se bavimo analizom profila rezidenata *Specijalne zatvorske bolnice* u Beogradu. Riječ je o licima kojima je izrečena mjera bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u psihijatrijskoj bolnici. Kako u stranoj, a naročito u domaćoj literaturi primjećen je žalosni nedostatak podataka o ovoj populaciji, te je naša analiza imala deskriptivni i eksplanatorni karakter. Njen prvi cilj je bio da utvrdi dimenzije i opiše neku vrstu radno-operacionalnog profila prosječnog štićenika *Specijalne bolnice* na osnovu međusobno poredivih podataka iz službene dokumentacije. Drugi zadatak je bio da se kroz sociološku analizu društvenog konteksta i stanja u domaćoj psihijatriji, pokuša razumjeti marginalizovani položaj mentalno oboljelih učinioca protivpravnih djela. Profile rezidenata *Specijalne bolnice* smo opisali koristeći četiri dimenzije deskripcije: sociodemografska obilježja, porodični profil, kliničku i kriminalnu strukturu. Dimenzije su operacionalizovane pomoću niza indikatora iz dokumentacione građe: dosijea štićenika koji su se u trenutku istraživanja našli na A i B odjeljenju (na tzv. psihijatrijskim mjerama). Na taj način smo prikupili podatke o 234 pacijenta. Sa manjim odstupanjima, pronašli smo da ima osnova za hipotezu o tome da se naši forenzički pacijenti ne razlikuju u pogledu niza karakteristika od specijalnih pacijenata u zemljama EU. Riječ je o višestruko marginalizovanim i od strane porodice po pravilu napuštenim ljudima, čiji je izlazak iz bolnice neizvjestan stoga što nemaju prihvata u spoljašnjoj sredini. Društvena izolacija ovih lica je prepoznata kao djelotvorni i isključivi način njihove kontrole. Vjerujemo: stoga što na njih nije moguće primjeniti suptilne tehnike savremenog neoliberalnog upravljanja.

Ključne reči: forenzički pacijent, specijalna bolnica, profil

---

* docent, milanaljubicic@yahoo.com

Milana Ljubičić

Assistant Professor at Faculty of Philosophy, University of Belgrade

CHARACTERISTICS OF THE PERSONS ACCOMMODATED IN THE SPECIAL PRISON HOSPITAL IN BELGRADE

SUMMARY

In this paper, we analyze the profiles of the Special Prison Hospital residents. Residents of prison hospital are psychiatric patients under security measure of compulsory treatment and confinement. The deplorable lack of data on this population both in the foreign and domestic literature has been noticed, so our analysis had a descriptive and explanatory character. First aim was to determine the dimensions and to describe operational profile of the average resident of the Special Hospital. The second task was to understand the marginalization of mentally ill perpetrators of unlawful acts, using the sociological analysis of the social context and the situation in the domestic psychiatry. We examined profiles of the Special Hospital residents using four-dimensional description: socio-demographic characteristics, family profile, clinical and criminal structure. The dimensions are operational by comparable facts drawn from the official documentation: records of residents who were at the time of the research placed in the A and B division of the Special Hospital (under so-called psychiatric measures). In this way, we have collected data on 234 patients. With minor variations, we found that forensic patients from Serbia share a number of common features with special patients from other European countries. They are multiple marginalized, from the family abandoned men, whose discharge from the hospital is uncertain since they are not accepted in the community. Their social isolation was recognized as effective and exclusive way to control them. We believe: since it is not possible to apply subtle techniques of neoliberal governance to them.

Keywords: forensic patient, specialty hospital, profile

Simona Diblíková*

Institute of Criminology and Social Prevention, Prague

JUVENILE RECIDIVISTS IN THE CZECH REPUBLIC

Abstract: This paper presents selected findings from the research of the Institute of Criminology and Social Prevention (Prague, Czech Republic) devoted to recidivist juvenile offenders – specifically juveniles „designated as recidivists by the court.” Information about the offender, their committed crimes and imposed measures was obtained through an analysis of closed criminal case files. Information (extracts) from the Penal Register were used to map the criminal careers of the individuals in question.

Key words: Recidivism, juvenile offenders, juvenile justice, criminal career, analysis of files

---

* Sdiblikova@iksp.justice.cz

ZAKONODAVSTVO I PRAKSA

Primljeno: 28.4.2016.

Petar Cvetković*

Advokat u Novom Sadu

ULOGA KUĆNOG PRITVORA I KUĆNOG ZATVORA U PREVENCIJI PRIZONIZMA

Apstrakt: U radu autor razmatra način, pomoću koga okrivljeni, uslovno rečeno, može izdržavati kaznu zatvora u kućnim uslovima, u vremenskom trajanju dužem od godinu dana. Naime, Krivičnim zakonikom¹ je predviđeno da se kazna zatvora može izdržavati u kućnim uslovima jedino ako je izrečena do jedne godine. Sa druge strane sud može odrediti meru zabrane napuštanja stana prema okrivljenom, s tim što mera traje onoliko koliko traje potreba, a sve do pravnosnažnosti presude, odnosno do upućivanja okrivljenog na izdržavanje krivične sankcije koja se sastoji u lišenju slobode. Vreme koje okrivljeni provede u kućnom pritvoru mora biti uračunato u kaznu, jer se zabrana napuštanja stana u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku (u daljem tekstu: ZKP),² tretira kao oblik lišenja slobode. Često krivični postupak traje i nekoliko godina, u zavisnosti od složenosti i drugih faktora, te na ovakav način dok čekamo nova zakonska rešenja, kao i u slučajevima krivičnih dela čija je donja granica zaprećene kazne visoka, insistiranjem na primeni mere kao alternative pritvoru, omogućavamo osuđenom licu da izbegne susret sa penalnom ustanovom, ili skрати svoj boravak u njoj, a time utičemo na smanjenje rizika od nastanka posledica koje deluju na ličnost osuđenika. Jedna od takvih je i prizonizam.

Gljučne reči: Kućni pritvor, prizonizam, mera, neosnovano lišenje slobode, kazna zatvora

---

* Advokat u Novom Sadu, copas1983@yahoo.com.

potpunu novinu u odnosu na dosadašnje rešenje predstavlja jedino uvođenje mere zabrane napuštanja stana. Reč je o meri koja do sada nije postojala u našem krivičnoprocesnom sistemu, a koja je u javnosti uobičajeno označavana terminom „kućni pritvor”.³ Zabrana napuštanja stana može se odrediti kada postoji neki od alternativno propisanih razloga, iz kojih se inače može odrediti pritvor. Tu pored opasnosti od bekstva okrivljenog, spadaju i svi ostali razlozi zbog kojih je moguće određivanje pritvora, osim razloga koji se odnosi na dokaznu opstrukciju.⁴ Autor zagovara tezu da je potrebno od starta postupka insistirati na primeni alternativne mere pritvoru ako je naravno sud prihvatio predlog tužilaštva za određivanjem pritvora, jer što duže traje mera to je pozicija bolja, u slučaju da okrivljeni bude osuđen na kaznu zatvora u trajanju dužem od jedne godine, a sam postupak traje duže od jedne godine. Iako okrivljeni nije dužan da se brani i da odgovara na pitanja on treba da bude prisutan u krivičnom postupku radi ispitivanja ličnosti, individualizacije krivičnih sankcija, načela kontradiktornosti i neposrednosti, itd. Zato kažemo da je okrivljeni dužan da se upusti u krivični postupak i da se odaziva pozivima suda, odnosno javnog tužioca. Osim pozivanja, zakonodavac poznaje i druge mere kojima se može obezbediti prisustvo okrivljenog, a po potrebi i nekih drugih učesnika u krivičnom postupku. Pored prisustva određenih lica, za uspešno vođenje krivičnog postupka potrebno je i neometano odvijanje dokaznog postupka. Zato postoje i neke mere kojima se sprečava da okrivljeni ugrožava taj cilj.⁵ U raspravnom modelu krivičnog postupka gde dokazna aktivnost nije na sudu već na strankama, načelo neposrednosti dobija širu konotaciju i smatra se sastavnim elementom koncepta „pravičnog postupka” čija se pravičnost posmatra prvenstveno iz vizure stranaka, a ne suda.⁶ Veza između kazne zatvora i vremena koje neko lice provede pod merom zabrane napuštanja je takve prirode da se vreme koje je provedeno u kućnom pritvoru odnosno pod merom zabrane napuštanja stana mora uračunati u kaznu jer se radi o lišenju slobode. Osnovni prigovor protiv zatvora, kao i protiv kazni lišenja slobode uopšte, sastoji se u tome što ove kazne imaju u svojoj prirodi izvestan paradoks, usled čega ne mogu da odgovore zadatku koji im se postavlja. Taj paradoks se sastoji u tome što se učinilac krivičnog dela, koji je u osnovi jedno društveno neprilagodljivo biće, povlači iz slobodnog života i drži izvesno vreme u zatvoru, da bi se na taj način osposobio, odnosno prilagodio za društveni život.⁷ Najzad, u socijalnom smislu, zatvor deluje veoma štetno ne samo na osuđenike, već i na njegovu porodicu. Porodica osuđenog lica dovodi se u veoma tešku materijalnu situaciju i usled toga, vrlo često dolazi do razvoda braka – u slučajevima kad su u pitanju kazne lišenja slobode duže od dve godine.⁸ Nisu retki slučajevi da dugotrajan boravak u zatvoru stvori kod osuđenih lica naviku na život u

3 G. Ilić, M. Majić, S. Beljanski, A. Trešnjev /2013/: *Komentar zakonika o krivičnom postupku*, Beograd, str. 479.

4 M. Škulić /2014/: *Krivično procesno pravo*, Beograd, str.140.

5 S. Brkić /2014/: *Krivično procesno pravo*, Novi Sad, str. 266.

6 V. Bajović /2016/: Odstupanje od neposrednog izvođenja dokaza u krivičnom postupku Republike Srbije: *Dominantni pravci razvoja krivičnog zakonodavstva i druga aktuelna pitanja u pravnom sistemu Srbije*, Kopaonik.

7 B. Čejović, M. Kulić /2014/: *Krivično pravo*, Novi Sad, str. 305.

8 *Ibid.*

Petar Cvetković
Attorney at Law, Novi Sad

SIGNIFICANT ROLE OF HOUSE ARREST IN PREVENTION OF PRISONISM

SUMMARY

In this paper, the author discusses the opportunity provided by prescribing the measure of ban on leaving the home and by whose assistance the defendant can so to say serve the prison sentence in home environment for a time period exceeding one year. Namely, by Criminal Code it is envisaged that the prison sentence can be served in home environment solely if the stated prison sentence is up to a year. Court can adopt the measure of ban on leaving the home for the defendant, with condition that the measure is to last as long as required and until the time the sentence is enforced, that is until the time of sending the defendant to serve the given sentence, consisting of deprivation of freedom. The time

the defendant spends in house arrest has to be included into the sentence as the ban on leaving the home in accord with Law on Criminal Procedure (from herein after the Law) is regarded as a form of deprivation of freedom. Quite often, the criminal proceedings last for a few years, depending on complexity and other factors ad in this way, while waiting for other regulations and in cases of crimes where the lower limit of the recommended sentence is high, insistence on applying the measure as an alternative to custody, enabling the defendant to avoid facing any penalty institution or shorten the stay in it, and hence the risks of consequences emerging on personalities of defendants, such as prisonism and other do decrease.

Key words: house arrest, measure, ungrounded deprivation of freedom, prison sentence